

Az Energiaklub problémás adatkérései atomenergiával kapcsolatos ügyekben

Háttéranyag a munkacsoport számára

2011. január 24.

BEVEZETÉS

Az Energiaklubnak az Energia Kontroll Program¹ keretében, amely speciálisan a hazai energetikai szektor feltérképezésére irányul, mintegy 6, atomenergiás témához kapcsolódó adatkérése volt. Ezen 6 adatkérés közül kettő (a paksi bővítés, valamint a Teller- és Lévai-projektek) tekinthető problémás adatkérésnek, ahol az adatkezelő nem adta ki az Energiaklub által kért adatokat, s az adatkezelő jogi álláspontja alapvetően eltért az Energiaklubétól. E két ügygel együtt tárgyaljuk az Energiaklub két korábbi atomenergiás ügyében (a Paksi Atomerőmű 2. számú blokkjához kapcsolódó adatkérések, illetve perek) szerzett tapasztalatokat.

ADATKÉRÉSEK ÉS PEREK

1. A Paksi Atomerőmű bővítése

Ebben az ügyben a fő probléma az MVM **közfeladatot ellátó jellegének** a kérdése volt.

Az Energiaklub 2009. április 17-én adatkérésre irányuló levelet írt a Magyar Villamos Művel Zrt. vezérigazgatójának, Mártha Imrénének azért, hogy küldjék meg a Paksi Atomerőmű bővítésével kapcsolatos elemzések, szakértői vizsgálatok eredményeit, az azokból esetlegesen született összefoglaló dokumentációt, illetve a kormány számára készített elemzést. Mivel a kérelemre nem érkezett válasz, az Energiaklub 2009. május 12-én ismételt adatkérésre irányuló levelet írt. Az MVM válaszában (2009. május 20.) kifejtette azt, hogy Álláspontjuk szerint az Avtv. szerint az MVM nem tekinthető közfeladatot ellátó szervnek az EK által hivatkozott törvény (Adatvédelmi törvény) alapján. Ennek ellenére az igényelt dokumentumokat elküldte, így perelésre nem került sor.

¹ <http://www.energiakontrollprojekt.hu/>

2. A Teller- és Lévai-projekt dokumentumai

A fő problémát ezúttal az jelentette, hogy az MVM Zrt. az adatkérésre vonatkozó levélváltásokat követően elindított perben „árulta el”, hogy nem az MVM Zrt. az adatkezelő. Felmerült továbbá a kért adatok **döntés előkészítő, az MVM közfeladatot ellátó jellegének kérdése**, valamint a tárgyalások során pedig a rosszhiszemű pervitel esete is.

Az EK 2009. november 16-án adatkérésre irányuló levelet írt az MVM Zrt. vezérigazgatójának, Mártha Imrének azért, hogy küldjék meg a paksi atomerőmű bővítésével foglalkozó Teller-projekttel kapcsolatos adatokat (össz költség, szerződések listája, szerződött összegek, szerződések) és az azonos témában indított Lévai-projekttel kapcsolatos adatokat (tervezett költség, időterv, ütemezés, megkötött szerződések listája, szerződött összegek, szerződések). Az MVM 2009. november 24-én megküldött levelében arra hivatkozott, hogy végleges adatok nem állnak rendelkezésükre, így erre tekintettel adatot rendelkezésre bocsátani nem tudnak. A Paksi Atomerőmű által indított Teller-projekt lezárásra került, a Paksi Atomerőmű bővítése nem ezen projekt keretein belül valósul meg. Az MVM Lévai-projekt néven új projektet indított (a Teller-projekt egyes szakmai anyagainak felhasználásával). A Lévai-projekt az előkészítés fázisában van. Ebben a szakaszban nem került sor még szerződéskötésre, a projekt paramétereinek, időütemezésének és egyéb feltételeinek kialakítása folyik.

Az EK 2009. december 17-én keresetet nyújtott be az MVM Zrt-vel szemben, a Teller-projekt dokumentumaival kapcsolatban. Az adatkérési előzmények után az EK kifejtette, hogy álláspontja szerint az MVM Zrt. válaszában kikerülte a Teller-projekttel kapcsolatos adatigénylésre a válaszadást. Az MVM Zrt. elismerte, hogy befejezték a projektet, és annak egyes szakmai anyagait felhasználják a jövőben, ám nem nyilatkozott arról, hogy mennyi volt a projekt összköltsége, annak keretében kötöttek-e szerződéseket, illetve e szerződések másolatát sem küldte meg az EK részére. Válaszában nem tagadta, hogy a projektnek voltak költségei, illetve egyes szerződéseket is kötöttek. Az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény melléklete értelmében az MVM Zrt. tartós állami részesedéssel működő gazdálkodó társaság. A Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.001/2009/3. számú ítéletében² közérdekű adat kiadása iránt indított eljárásban már jogerősen kimondta, hogy a vagyontörvény alapján az MVM Zrt. közfeladatot ellátó szervezetnek minősül, ezért alkalmazandóak rá az Avtv. rendelkezései. Az MVM Zrt. szerződése a vagyontörvényből kifolyólag állami vagyon megterhelését, használatát jelentik, ezért az MVM Zrt. által a Teller-projekt keretében kötött szerződése, a projektre fordított költségek közérdekű adatok, ezért tisztában kellett lenniük azzal, hogy ezeket nem lehetséges eltitkolni. A fenti indokok alapján az EK azt kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest az adatigénylésben megjelöltek kiadására.

A 2010. április 16-i tárgyaláson kiderült, hogy a keresetlevelek kézbesítése nem történt meg. Az alperes járt ugyan a bíróságon, betekintett az anyagokba, de nem vette át. Miután fény derült a hibára, kézbesítették az anyagokat, de már későn. Az EK jogi képviselője rosszhiszemű pervitelre hivatkozott, továbbá arra, hogy az alperes magatartása a per elhúzására irányul. A tárgyalást elhalasztották. Alperes képviselője átvette a helyszínen a keresetleveleket. 15 napot kértek, hogy érdemben tudjanak nyilatkozni, ugyanakkor 8 napot kaptak.

² http://www.itelotabla.hu/fileadmin/fajlok/fovaros/2010/pkp_hat_2009.pdf

Az MVM Zrt. 2010. április 26-án benyújtott ellenkérelmében elsődlegesen azt kérte, hogy

- a) a bíróság állapítsa meg, hogy a pert **az EK nem a jogszabályban meghatározott személy ellen indította meg**, s mint ilyen a bíróság a keresetet, mint megalapozatlant utasítsa el és az EK-t marasztalja a per költségeiben.
- b) a Lévai-projektrel kapcsolatos adatkéréssel kapcsolatban pedig azt kérték, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy ezek az adatok az adatkérés elutasításkor az Avtv. 19/A. § értelmében **döntéselőkészítő anyagnak minősülnek**, így az MVM Zrt. jogszerűen utasította el az adatkérelmet, s ezek alapján az EK keresetét, mint megalapozatlan utasítsa el és az EK-t a per költségeiben marasztalja.

Az MVM Zrt. másodsorban azt kérte, hogy **a bíróság azt állapítsa meg, hogy az MVM Zrt. közfeladatot nem lát el**, így az Avtv. 21. §-ának rendelkezései nem alkalmazhatók, aminek alapján arra kérték a bíróságot, hogy az EK keresetét, mint megalapozatlan utasítsa el és az EK-t a per költségeiben marasztalja.

Mindezek után az MVM jelentkezett az EK-nál és – egy másik peres ügyünkkel együtt – együttműködési lehetőséget ajánlott fel. Az egyeztető tárgyalásokat követően a másik üggyel kapcsolatban konzultációs folyamatban vettünk részt, a Teller-projekt ügyében a pert megszüntettük és a Paksi Atomerőműhöz fordultunk adatigénylással. Az atomerőmű az adatkérelmünket üzleti okokra való hivatkozással elutasította. Jelenleg bírósági per van folyamatban az ügyben.

3. A Paksi Atomerőmű 2. számú blokkjához kapcsolódó ügyek

Mind a két per a Paksi Atomerőmű 2003-ban történt INES 3 üzemzavarához kapcsolódik: a 2004. szeptember 22-én indult első pernek a tárgya a sérült fűtőelemek melletti 2. blokk újraindítása volt; a második, 2005. április 25-én indult pernek pedig a kárelhárítás. Mindkét esetben az engedélyezések dokumentumait, mellékleteit kértük az OAH-tól.

A legfontosabb **sajátosságok** a következők voltak:

- A közérdekű adatok kiadása iránt per soronkívüliségének megsértése;
- A legjelentősebb hivatkozási pont az üzleti titok, valamint a döntés-előkészítő adatokra történő hivatkozás volt;
- A második ügyben az elsőfokú bíróság az alapján utasította el a keresetet, hogy az EK kérelme oly mértékben általános, hogy az nem teljesíthető;
- Fontos hangsúlyozni, hogy a bíróságnak az adatkezelő (alperes) által közölt megtagadási okokkal kell foglalkoznia, ezt az eljáró bíróság megsértette;
- A Fővárosi Ítéltábla kimondta, hogy az állami feladatot ellátó szerv szervezeti egysége maga is állami feladatot lát el;
- Valamint nem kellő alap az adatok kiadásának megtagadására az, hogy az engedélykérelem egésze vagy annak bizonyos részei szellemi alkotásnak minősülnek, vagy akár szerzői jogi oltalom alatt állnak;
- Az adatkérések elutasításnak indokai mind a két esetben az üzleti titkokra, a szellemi alkotáshoz fűződő jogra és a know-how-ra történő hivatkozás volt.

A perek végére 2010 augusztusában került pont (az ügy háromszor került vissza első fokra). Az EK az eredetileg kérelmezett dokumentumok 60-70%-át megkapta, azokat, amelyek a kirendelt szakértő és a bíróság szerint környezeti információt tartalmaztak, illetve ahol nem sikerült bizonyítani, hogy az adatok know-how-nak minősülnek.

AZ ENERGIACLUB JAVASLATAI

Az Energiaklub az esetek leírásán kívül azt a feladatot is kapta, hogy tegyen javaslatot az ügyek kapcsán felmerült problémák elkerülhetőségére. Mivel azonban a fent bemutatott esetek többnyire jogi, jogalkalmazási és jogértelmezési problémákra világítottak rá, úgy érezzük, hogy a megoldási javaslatok kidolgozása nem az Energiaklub hatáskörébe tartozik. Mindazonáltal a felmerült kérdéseket megvitatásra alkalmasnak találjuk a munkacsoporton belül, és álláspontunkat, véleményünket készséggel képviseljük ezen a megbeszélésen. Továbbá fenntartjuk és megerősítjük a 2010. szeptember 14-én kelt, jó gyakorlatokra vonatkozó javaslatainkat, hiszen a fent ismertetett példák több olyan esetet is tartalmaznak, ahol az együttműködő magatartás jobb eredményre vezethetett volna.